

Het klein Sint-Jansgoed te Oedelem

Als men de dorpskom van Oedelem verlaat, richting Beernem, de Beernemstraat inrijdt tot aan de wijk Ravenest en aan het huis nu bewoond door Oscar De Milde de weg rechts inslaat, ziet men aan zijn linkerkant de mooie hofstede "Het Groot Sint-Jansgoed", nu bewoond door Erik Leers. De weg loopt verder met een bocht naar links. Aan de rechterzijde ziet men het nieuwgebouwde huis van Andre Coens en een weinig verder aan dezelfde kant het hof "Klein Sint-Jansgoed".

Het bord met de hoevebenaming draagt de naam "Ravenest". Wie deze naam gaf of welke bronnen deze naam vermelden blijft voor mij een vraagteken. Het gaat hier om een merkwaardige hoeve die toebehoort aan de Burgerlijke Godshuizen van Brugge (in de volksmond te Oedelem: d'hospicien). Deze hofstede is ook door een landweg verbonden met de Beekstraat de alombekende Sint-Jansdreef. Deze weg begint aan het huis nummer 33, bewoond door Erik Goegebeur, rechts in de Beekstraat richting Oedelem. In mijn jeugd was deze weg aan beide zijden afgezoomd met stoere eikebomen. De dreef neemt voor de beek een verlenging van de Moordenaarsbeek een korte bocht dwars dan de zaterloop en komt in de Rogiersveldstraat juist tegenover de ingang van de hofstede het Groot Sint-Jansgoed.

De pachtbrief van 3 november 1797 vermeldt als pachter Joannes De Schepper, landbouwer te Oedelem. De pacht gaat in op 1 oktober 1798. De jaarlijkse pacht som bedraagt 88 ponden 17 schellingen drie grooten Vlaamsch courant. De huur geldt voor zes jaar.

In 1835 overlijdt Joannes De schepper. De hofstede zal verder uitgebaat worden door zijn weduwe, Joanna Van de Kerckhove met haar kinderen.

Het bevolkingsregister van Oedelem vermeldt in 1847 de volgende samenstelling van het huisgezin van de weduwe van Joannes de Schepper:

1157	Vandekerckhove Joanna	landbouwster	Beernem	63 jaar	weduwe van Joannes De Schepper
1158	Deschepper Ambrosius	landbouwer	Oedelem	27 jaar	ongetrouwd
1159	Acquet Petrus	peerdenknecht	Oedelem	23 jaar	ongetrouwd
1160	Engelrelst Petrus	peerdenknecht	Oedelem	23 jaar	ongetrouwd
1161	Van Poucke Josephus	dienstbode	Beernem	23 jaar	getrouwd
1162	Tanghe Petrus Joseph	koeywagter	Oedelem	17 jaar	ongetrouwd
1163	Vanhaecke Petrus	koeywagter	Oedelem	13 jaar	ongetrouwd
1164	Goossens Joannes	koeywagter	Oedelem	14 jaar	ongetrouwd
1165	Vanhaecke Sophie	dienstmeid	Beernem	23 jaar	ongetrouwd
1166	Acauet Virginie	dienstmeid	Oedelem	18 jaar	ongetrouwd

- Ceulenaere Sophie, landbouwster, Maldegem 22 februari 1829.

Zij was getrouwd met Ambrosius De Schepper (1158).

(Boek II, sectie E, 774, blz 104).

Joanna Vandekerckhove overleed te Wargem op 10 april 1873. Zij behoorde tot de rijke boerenstand. Burgemeester Deweert van Adegem, haar zakenman, heeft bij het bureel van de successie te Harelbeke op 1 augustus 1875 aangifte gedaan van het actief: 212.301 fr. 23 centiemen. Deze som mag zeker in dit tijdperk (1875) aangezien worden als een hoog bedrag.

In het bevolkingsregister van 1857 vinden we de volgende samenstelling van de familie De Schepper op het Klein Sint-Jansgoed:

De Schepper Ambrosius	landbouwer	Oedelem	37 jaar	gehuwd
(De) Ceulenaere Sophie	huishoudster	Maldegem	50 jaar	gehuwd
De Schepper Sophie Maria	dochter	Oedelem	6 jaar	
De Schepper Louise marie	dochter	Oedelem	4 jaar	
De Schepper Leonie Virginie	dochter	Oedelem	3 jaar	
De Schepper Charles Louis Marie	zoon	Oedelem	1 jaar	
Boerjan Jacob Bernard	peerdenknecht	Maldegem	34 ½ j.	ongehuwd
Vandenbon Jean Bapist Antoine	dienstknacht	Knesselare	28 jaar	ongehuwd
Busschaert Karel	dienstknacht	Knesselare	30 jaar	ongehuwd
Vanhaecke Sophia	dienstmeid	Beernem	31 jaar	ongehuwd
Van den Bon Amelie	dienstmeid	Beernem	33 jaar	ongehuwd
Alloo Jean Joseph Camiel	peerdenknecht	Knesselare	57 jaar	ongehuwd
Re Schepper Joseph Camiel	zoon v. Ambrosius	Oedelem	8 mei 1857	
De Schepper Stephanie	dochter v. Ambrosius	Oedelem	8 februari 1860	
De Clerck Desire	dienstbode	Beernem	24 jaar	ongehuwd

(Boek II, Beverhoutsveldstraat, huys 297, blz. 95).

In die periode bestond er bij de landbouwers van de grote hoeven die pachter waren van de Burgerlijke Godshuizen van Brugge een regel dat er na verloop van negen jaar pacht een vaststelling (telling) gedaan werd van de stukken materiaal en goederen die aan de pachter in een zogenaamde lening waren afgestaan.

In de archieven van de Burgerlijke Godshuizen te Brugge heb ik aldus een vaststelling gevonden die ons merkwaardige gegevens qua prijzen en gebruiken uit deze tijd oplevert. Dezelfde persoon die op 3 augustus 1873 bij het kantoor van successie te Harelbeke de aangifte gedaan heeft van het actief van Jeanne-Marie Van de Kerchove (weduwe van Joannes De Schepper) treedt ook hier op datum van 25 mei 1864 op. Hij handelt hier als opzichter van de Burgerlijke Godshuizen te Brugge ter ene en van Ambrosius De Schepper te Oedelem, gebruiker der hofstede art 114 St.-Jan tot hetzelfde Oedelem behorende gemelde Godshuizen ter andere zijde. Met tussenkomst van meester-timmerman Jan Musschoot tot hetzelfde Oedelem en in opvolging van artikel 12 en 27 der algemene en bijzondere konditien van de pachter (of pachteres) verleend in daten van 23 mei 1864, werd overgegaan tot de vaststelling der hedendaagse waarde:

- A. Van de volgende voorwerpen die de pachter in "lening en laeting" overgelaten zijn
1. Vier schuurpoorten op 102 fr dus	Fr 102
2. Drie ploeiwegen a 20 fr dus	Fr 60
3. Drie dorsvloeren in larixhout elk van 8 m 30 x 3 m 35 = 27 m2
8050 te zamen 55 m2 61 aan 5 fr 45 komt	Fr 303,07
4. Vloer in steen en ribbenonder de dorsvloeren op 39 fr	Fr 39
5. Houten rostelen in den paard- en veulental op	Fr 34
6. Slieten in den paardenstal op 30 fr	Fr 30
te zamen	Fr 568,07
- B. Van de afsluitingen door partijen ten anderem ten afscheiden van zijnen opvolger en 't gebruik over te laten
1. Eene balie op 't achterhof op 6 fr	Fr 6
2. Een idem tusschen het voor- en achterhof op	Fr 30
3. Een idem met hekken op het voorhof aan de straat op 40 fr	Fr 40
4. Een idem langs achter op 't voorhof op 17 fr	Fr 17
te zamen	Fr 93

Gedaan in dubbel te Brugge den 14 augustus 1875

Getekend A. De Schepper

Heet bestuur voorzeid (4 handtekeningen)

In bovengemelde schatting is er wel sprake van de hofstede art. 114 St.-Jan maar de naam Ravenest wordt hier niet genoemd.

In 1901 overleed Ambrosius De Schepper. De pacht van het Klein Sint-Jansgoed werd voortgezet door zijn drie kinderen: Karel (geboren te Oedelem op 7 juli 1855), Stephanie (geboren te Oedelem op 6 juli 1861) en Hector (geboren te Oedelem op 15 maart 1874 en er overleden op 5 november 1950).

Volgens de registers van de burgerlijke stand was de samenstelling van het landbouwersgezin van Ambrosius De Schepper in 1876 als volgt:

1.	De Schepper Ambrosius	landbouwer	Oedelem 1819
2.	Ceulenaere Sophie	echtgenote van 1	Maldegem 27.12.1829
3.	De Schepper Louise Marie	dochter	Oedelem 4 maart 1852
4.	De Schepper Leonie	dochter	Oedelem 9 oktober 1853
5.	De Schepper Carolus	zoon	Oedelem 7 september 1855
6.	De Schepper Camiel	zoon student	Oedelem 7 mei 1857
7.	De Schepper Stephanie	dochter	Oedelem 17 september 1861
8.	De Schepper Emiel	zoon	Oedelem 26 maart 1863
9.	De Schepper Constant	zoon	Oedelem 14 maart 1866
10.	De Schepper Hector	zoon	Oedelem 14 maart 1874 + Oedelem
11.	BeeckmanFrans	knecht	Beernem 1821

Echtgenoot van Charlotte Flecie

De Brack August

Oostkamp 5 augustus 1891

Constant De Schepper is vertrokken naar Oudenburg op 27 augustus 1890, Camiel naar Ingelmunster op 4 november 1888. (Sectie E. Rogierveldstraat 104, blz. 102).

In 1901 had het Klein St.-Jansgoed een oppervlakte van omtrent 38 ha. Het was het grootste landbouwbedrijf van Oedelem.

De grond was leemachtig en geschikt voor alle teelten in het bijzonder voor tarwem bieten en aardappelen. Deze hoeve mag als de beste hofstede van Oedelem beschouwd worden.

Het centraal gelegen woonhuis was met zijn hondekarn aan de buitenlinkerzijde een typisch voorbeeld van onze mooie landelijke bouwtrant.

De vruchtbare akkers waren doorkruisd met goede zandwegen en lagen rondom de mooie witgekalkte hoeve met rechts de grote schuur en links de met stenen overwelfde koestallen. De zolder was een ruime opslagplaats voor het gedorsen graan.

Hector De Schepper was later de enige overblijvende nazaat van de familie De Schepper. Hij was, met zijn fiere blonde ringbaard, de stoere Vlaamse boer, een echt boerentypem fiere stamgenoot van een oud boerengeslacht.

In het bevolkingsregister van 1910 vinden we de volgende opgave van Scheppers hof:

1.	De Schepper Karel	landbouwer	Oedelem 7.9.1855
2.	De Schepper Stephanie	zuster van 1, zonder beroep	Oedelem 19.9.1861
3.	De Scheper Hector	broer van 1	Oedelem 14.3.1874
4.	De Schepper Leonie	zuster van 1	Oedelem 9.10.1853

De vermelding “tweede verblijf” doet ons veronderstellen dat Leonie slechts tijdelijk op het Sint-Jansgoed verbleef.

De bevolkingsregisters van 1920 veroemen als bewoners van het Klein Sint-Jansgoed de laatste De Scheppers:

1.	De Scheper Hector	landbouwer	Oedelem 14.3.1874, ongehuwd
2.	De Schepper Leonie	zuster van 1, zonder beroep	Oedelem 9.10.1853 ongehuwd
3.	De Schepper Karel	broer van 1	Oedelem 7.9.1855

Deze laatste is op 5.12.1923 vertrokken naar Sint-Kruis, Dorpsstraat. Hector De Schepper, de laatste “boer” van het Klein Sint-Jansgoed, is samen met zijn trouwe dienstmeid Leonie Van Vooren (Oedelem 14.6.1881) later gaan wonen op het ofstedeken links van de Rogierveldstraat, op de hoek van de Broekstraat. Na het afsterven van Hector De Schepper (Oedelem 5.11.1950) is Leontine Van Vooren daar blijven wonen tot aan haar dood op 16 december 1971.

De familie De Schepper is een van de oudste en meest verbreide families van Oedelem, Beernem en Sijsele.

Josephus DeSchepper was burgemeester van Assebroek. Aan de noord-oostelijke muur van de bedevaartskerk van O.L. Vrouw (Ver Assebroek) hangt een grafsteen in Balegemse steen met de volgende belangrijke tekst:

Gedachtenis van den Heer Josephus De Schepper, zoon van Petrus en Cecilia van Worterghem, geboren te Oedelem op 7 Maert 1791, in leven Burgemeester dezer gemeente Assebrouck alhier overleden 8 Augusty 1852 in huwelijk geweest 32 jaeren met Vrouw Maria Theresia Cools dochter van Joannes en van Isabella van Damme geboren te Oedelem 28 Augusty 1789 alhier overleden 27 Juny 1852 hebben te samen gewonnen negen kinderen te weten: Jacobus, Petrus, Franciscus, Sophia, Ivo, Bernardus.
De Schepper was met regt geeerd, bimind van al zoo voor zijn wijs bestier als voor zijn deugdzaam leven.
Bid dat zijn Schepper hem wil d'eeuwige rust geven,
Te samen met zijn vrouw en gansch zijn kind'ren tal.

RIP

Na de laatste De Schepper kzamen op het Klein Sint-Jansgoed wonen Vincent Coens, daarna zijn zoon Andre en nu diens zoon Paul Coens.

Op dit goed hebben verscheidene generaties De Schepper gewoond, gewerkt en geleefd. Uit deze stam zijn er voorname families te Oedelem ontsproten: de Stroobants, De Vos, Crappe, Plasschaert, Verlinde, enz. De Stam gaat terug tot in 1578. De Schepper vinden we terug in de staten van goed van het Brugse Vrije.

Robert Crappe
Oedelem